

't Herenhoentien

Beste Kiender!

Jim zullen et eerste Herenhoentien al wel uut hebben. Een hieleboel kiender vunnen et kraantien hatstikke mooi. Daarom is hier al weer et twiede Herenhoentien! Nog even, en dan is et Paosken. Paosken is van 't jaor op 19 en 20 april. Percies een weke daorveur is et Palmpaosken. In sommige dörpen van Stellingwarf wodt een Palmpaosenoftocht hullen. Bi'j jim dan?

Aj' an zoe'n optocht mitdoen moej' een palmpaosenstok hebben. Op de twiede bladziende van dit kraantien staot hoe aj' die maeken kunnen. Op disse bladziende het Saskia een spullegien tekend. In de tekening het de paoshaeze tien paosegies verstoppt. Kun jim ze vienen? Geef elk eiegen mar een mooie kleur!

Veerderop in et kraantien staot een spannend aeventura van Piepmoes. Klaos de kaeter is vanzels weer slim vervelend. Juffer of meester moet et mar gauw es veurlezen!

Midden in et kraantien zitten drie mooie prik- of knipplaeten.

Op de eerste staot de paoshaeze. Die kuj' vanzels eerst mooi kleuren, veurdaj' him uutprikken of uutknippen. Op de twiede staot een paoskiepe mit drie eier. Aj' die allemaol kleurd en uutprikt of uutknipt hebben kuj' de drie eier onder mekeer an een mooi lintien an de kiepe hangen. De kiepe zels kuj' ok ophangen. Op de dadde prik-of knipplaete staon mooie sierraanties. Aj' die kleurd en uutprikt of uutknipt hebben kuj' die elk om een ei plakken. Mooi he? Wi'j weensken jim veul plezier toe mit dit Herenhoentien en tot de volgende keer!

Palmpaosen

In sommige dörpen in Stellingwarf wodt nog een palmpaosenoptocht hullen, bi'jglikeks in Berkoop, Wolvege en Noordwoolde. Vroeger gebeurde dat in vule meer dörpen.

Op Palmzondag dat is de zundag veur Paosken-holen kiender mit heur palmpaosenstok een optocht deur heur dörp.

Meerstentieds gaot d'r een meziekörps mit.

Soms zingen de kiender palmpaosenlieties. D'r bin ok Stellingwarver palmpaosenlieties. Een stok of wat staon in dit Herenhoentien.

Een palmpaosenstok is een stok die versiert is met takken, kleurd papier, vlaggies en vruchten.

Op de stok wodt een haentien van brood steuken.

Om zoe'n stok te maeken hej' twee stokken of latten neudig: een lange en een kottere. Die twee moej' an mekeer vaaste maeken mit een spieker of an mekeer bienen mit een aentien touw. Boven an de stok moet een punte slepen wodden. Daor kuj' et haentien op prikken.

Bi'j de meeste bakkers kuj' wel een haentien van brood kopen. Om de latten kuj' kleurd papier, bi'jglikeks crépepapier dri'jen. Aj' dat papier eerst dubbeld volen en dan inknippen, kriej' d'r mooie franje an. Op de beide aenden van de kotte stok heurt aenlik een sinesappel of een manderijn.

Vaeks komt d'r an de kotte stok een touwgien mit lekkere dingen te hangen. Daenk mar an paoseigies van sukelaof of suker, reziene, stokkies sinesappel, blokkies keze en gao zomar deur. Naofloop van de optocht meuj' al die lekkere dingen opeten. Ie zollen d'r zin an kriegen, is 't niet zo?

PALMPAASENLIETIES

Palmp, palm Paosien
Doeke vri'jt mit Klaosien
Doeke vri'jt mit Wildeman
daor heb ik mien palmpaosien van.

Haentien op 'n stokkien
geef mi'j gauw een brokkien
geef mi'j gauw wat wittebrood
aanders gaot mien haentien dood.

Haentien op 'n stokkien
mit zien roodbont rokkien
Haentien mit zien linkerpoot
Vanaovend is mien haentien dood.

De wieze liekt een betien op et Sunte Mattenlietien:
Sunte, Sunte Matten, de koenen dregen statten..

Meer infermaosie over dit onderwarp staot in et boekien "Palmpaosen" dat in de heemkundemappen te vienen is.

Piepmoes en de paoskebulte.

Veurleesverhael deur Sietske Bloemhoff.

Op een mooie dag in april zitten Piepmoes en zien vrunden, de gele gouwe en et roodbossien lekker buten an een glassien ranje.

"Wat is et heerlik weer," kwettert et roodbossien. "Et wodt tied en begin an een nussien."

"Ja," zegt de gele gouwe, "et is aanst zo meie en dan moet et nust veur mekeer wezen! Aenlik zo'k et mit de Paosken wel klaor hebben willen, dan bin'k d'r mar weer vanof."

"Dat zo'k ok wel willen," sjilpt et roodbossien. "Weej' wat? Ik begin zo mitien vot-en-daolik!"

"Zal ik jim dan helpen om toekies op te zuken?" zegt Piepmoes, "eers verveel ik mi'j zo. Ik hoef ommes gien nust te bouwen, ik hebbe mien kesteel wel. Ik moet de deure al een keer varven, mar dat kan de hiele zomer nog. Et liekt me mooi toe en help jim!"

"Da's goed," zegt de gele gouwe.

"Ofpraot," kwettert et roodbossien. "Kom jonges an de slag!"

En zo gaon de drie vrunden drok an et wark.

Piepmoes zocht allegere takkies bi'j mekere en de beide voegelties vliegen mit die toekies in heur snaevel omhogens een boom in. De voegelties hebben een boom an de raand van de bos uutzocht. Dan kuj' mooi om je henne kieken aj' zitten te bruden.

Et roodbossien maekt zien nussien onder in de boom en de gele gouwe nusselt hovenin. En in dezelde boom, dat is een stok gezelliger. As de kleine voegelties douk uut de eigies kommen kun ze ja mooi mit mekaander speulen.

De winners van de Piepmoeskleurplaaeten bin:

Groep 1:

1. Dennis Worst, Else

2. Yvonne Pereboom, Buil

3. Monique de Vries, Else

Groep 2:

1. Geke Hoogkamp, Wolvege

2. Ilse Draaisma, Steggerde

3. Koen Koopman, Wolvege

In totaal deden d'r 47 kiender an de wedstried mit.

Et is trouwens in de bos ok mar gezellig. Alle voegels en ere beesten bin best op et schik. Mar wat wi'j' ok mit zok mooi weer!

En Piepmoes toogt mar en toogt mar mit toekies en takken. Et moesien het d'r al een hiele bulte liggen. De bulte wodt hoe langer hoe groter. Zol Piepmoes niet vusen te vule takken bi'j mekeer slepen?

De gele gouwe en et roodbossien kriegen dat ok in de gaten.

"Hool mar op Piepmoes, we hebben wel genoeg!" zeggen ze. "We moe'n oonze nussies nog ofwarken mit wat mos en losse veren en dan is de boel klaor."

Piepmoes kikt een betien sneu. "Mar wat moe'n we dan mit disse takkebulte," zegt hi'j.

Piepmoes prakkezeert en prakkezeert. Hi'j het d'r dikke reenfels van op et heufd. Dat het Piepmoes altied as hi'j diepe naodaenkt. Inienend stikt hi'j de vinger in de locht.

"Ik weet wat!" zegt hi'j. "Ik sleep alle toeken en takken naor et laand en dan maek ik een paoskebulte. En dan stikken we die op de aovend van de twiede paoskedag in de braand. Jim kun daor van jim nussies uut mooi naor kieken. Et liekt mi'j prachtig toe! Jim dan?"

De beide voegelties vienen et ok een mooi plan. Piepmoes kan dan wel bi'j de gele gouwe op vesite kommen.

"Mien nust is et grootste en et hoogste, daor kuwwe mit 'n drienend makkelijk in," vint hi'j.

"Mar ie moe'n wel goed uitkieken Piepmoes, aj' et laand op gaon," kwettert et roodbossien. "Et is daor lang zo veilig niet as in de bos. En dan die toeken aachter je an te slepen. Stel je veur dat Klaos de kaeter je zicht!"

"Ja," zegt de gele gouwe, "mit dit mooie weer zullen die aekelike katten ok wel bi'j de verwaarming weg kommen.

Ie moe'n oons beloven daj' goed uitkieken zullen, Piepmoes. Wi'j moe'n now oonze nussies veerder ofmaeken, dat we kun jow niet de hieltied in de gaten holen."

"Ik kiek wel uut," gniffelt Piepmoes. "Klaos krigt mi'j niet te pakken!"

Piepmoes begint weer te togen mit de takken. Mar now van de bos naor et laand.

Now en dan veegt hi'j him et zwiet van et heufd. Et vaalt ok niet mit veur et moesien om al die takken weer te verslepen, dat kuj' begriepen. Mar Piepmoes hoolt vol. De bulte in de bos wodt de hieltied kleiner, en die op et laand de hieltied groter. En omdat Piepmoes him zo drok maekt let hi'j tóch niet goed genoeg op.

In een wallegien even veerderop schoemelt wat omme. Aenlik ziej' dat aliend mar an de pollen die wat henne-weer gaon. Ie moe'n hiel goed opletten aj' weten willen wat as d'r in dat wallegien zit.

Now en dan ziej' een peer grune spleetogen. En now en dan ziej' et witte tippien van een zwatte stat. Een kattedat.

Jim hebben vanzels wél goed oplet. En jim hebben al lange deur wie daor in dat wallegien ommeschoemelt.

"Ik weet niet wat die moes daor beheistert," daenkt Klaos de kaeter, "mar dit keer ontkomt hi'j mi'j niet! Die moes die pak ik. Die sloegoor het me hielendal niet in de smiezen. Wat dot hi'j toch ok mit die takken omme te slepen. Dat moezen dom binnen, wus ik al, mar zó dom. Nee, dit wodt een makkie. Ik waarschouwe Miep ok

niet, dan kan 'k die moes lekker hielendal alliend opeten!"

Klaos de kaeter loert nog es goed en begint dan veurzichtig an plat op et lief deur et grös henne naor Piepmoes toe te kroepen.

Piepmoes het niks deur.

"Ik schiet mooi op," daenkt et moesien. "Nog even, en dan is oonze paoskebulte klaor. Wat zal dat dommiet mooi lieken as de braand d'r in gaot."

Piepmoes lopt fluitende naor de bos weeromme om de laeste takke op te haelen.

Intied draeft Klaos de kaeter hadde naor de paoskebulte en verstoep him an de achterkaante. Piepmoes zicht him ommes toch niet, die lopt ja krek weer naor de bos toe. En et roodbossien en de gele gouwe hebben hielemaole niks in de gaten. Die bin nog drok in de weer mit mos en veerties om heur nussies lekker waarm en zaachte te kriegen.

"Gien iene die mi'j zicht," daenkt Klaos.

Mar dat het Klaos mis. Want in een boom vlakbi'j zit nóg een voegel. Et is een doeve. Zol die doeve dan gien nust maeken moeten? Vanzels wel. Mar doeven maeken niet zo vule drokte van heur nust. Et is heur gauw goed. Een peer takken boven in een boom en klaor is et.

"Dat nust komt dommiet wel," daenkt de doeve. "Et is de eerste mooie dag van 't jaor en daor wil ik van genieten. Ik gao lekker een betien in de zonne zitten te soezen."

Mar aj' soezen, slaop ie gelokkig niet echt. De doeve is in elk geval in ien keer klaor wakker as hi'j Klaos aachter de paoskebulte kroepen zicht.

"Oe heden," daenkt de doeve, "dit komt nooit goed. Die dikke kaeter zit aachter de paoskebulte van Piepmoes. En Piepmoes zal d'r krek weer henne mit een hiele grote toeke. En hi'j kikt gien kaante op. Piepmoes toch! Ik moet him gauw helpen gaon!"

Intied is Piepmoes al weer vlak bi'j de paoskebulte.

"A'k disse zwaore toeke over de ere takken henne smiet, wi'jen die niet vot," daenkt et moesien. "En dan hool ik ok op, ik bin zo muui as een hond. Dan gao ik op een lekker plakken in de zonne mooi even bekommen."

Dan staot ininden de doeve naost Piepmoes. Hi'j raost et haost uut!

"Smiet die takke vot Piepmoes en klim zo hadde aj' kunnen op mien rogge! D'r is geveer! Klaos de kaeter zit an de ere kaante van de bulte!"

Piepmoes schrikt him een hoetien, smit de takke vot en klimt bi'j de doeve op de rogge. Die vligt zo vlogge as hi'j kan omhogens de vri'je locht in.

Klaos treft et niet. Hi'j zet de rogge in de bocht en de stat aachteruut en maekt een enorme sprong. Mar krek as hi'j boven de paoskebulte zweeft raekt de takke die Piepmoes hadde vot smeten het, him percies op zien dikke neuze! Klaos vaalt boven op de takkebulte en raost alderheiselikst. Hi'j zicht nog krek hoe as Piepmoes op 'e rogge van de doeve ontkomt.

"Wéér mis!" jammert de kaeter. "Die aekelike moes ok. Ha'k now toch mar Miep mitneumen, dan hadden we him vast wél pakken kund. En een halve moes is altied nog beter as hielemaole gien moes."

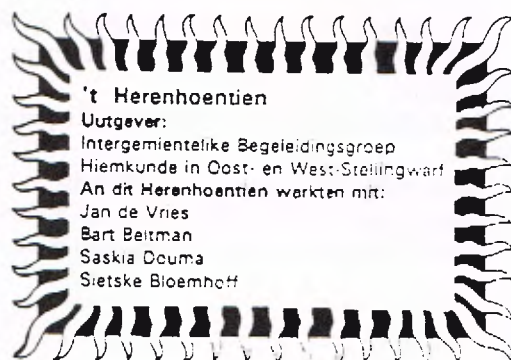
En Klaos straampelt al krimmenerende mit een grote rooie schramme op de neuze weer op huus an.

Piepmoes en de voegels hebben de eerste tied vast gien last weer van Klaos, daenken jim wel?

Ze kun mit de paosken rustig van heur paoskevuur genieten. Tegere mit alle ere beesten van de bos!

En as jim laeter in 't jaor een doevenust zien dat vule mooier is as alle ere doevenusten, dan weten jim vast wel van wie as dat nust is. Et is et nust van de doeve die Piepmoes krek op 'e tied uut de klauwen van Klaos de kaeter redde!

Piepmoes, et roodbossien en de gele gouwe vienen dat zó flink van him dat ze mit 'n drienend nog disse weke een prachtig nust veur him bouwen zullen!

't Herenhoentien

Uutgever:

Intergemientelike Begeleidingsgroep

Hiemkunde in Oost- en West-Stellingwarf

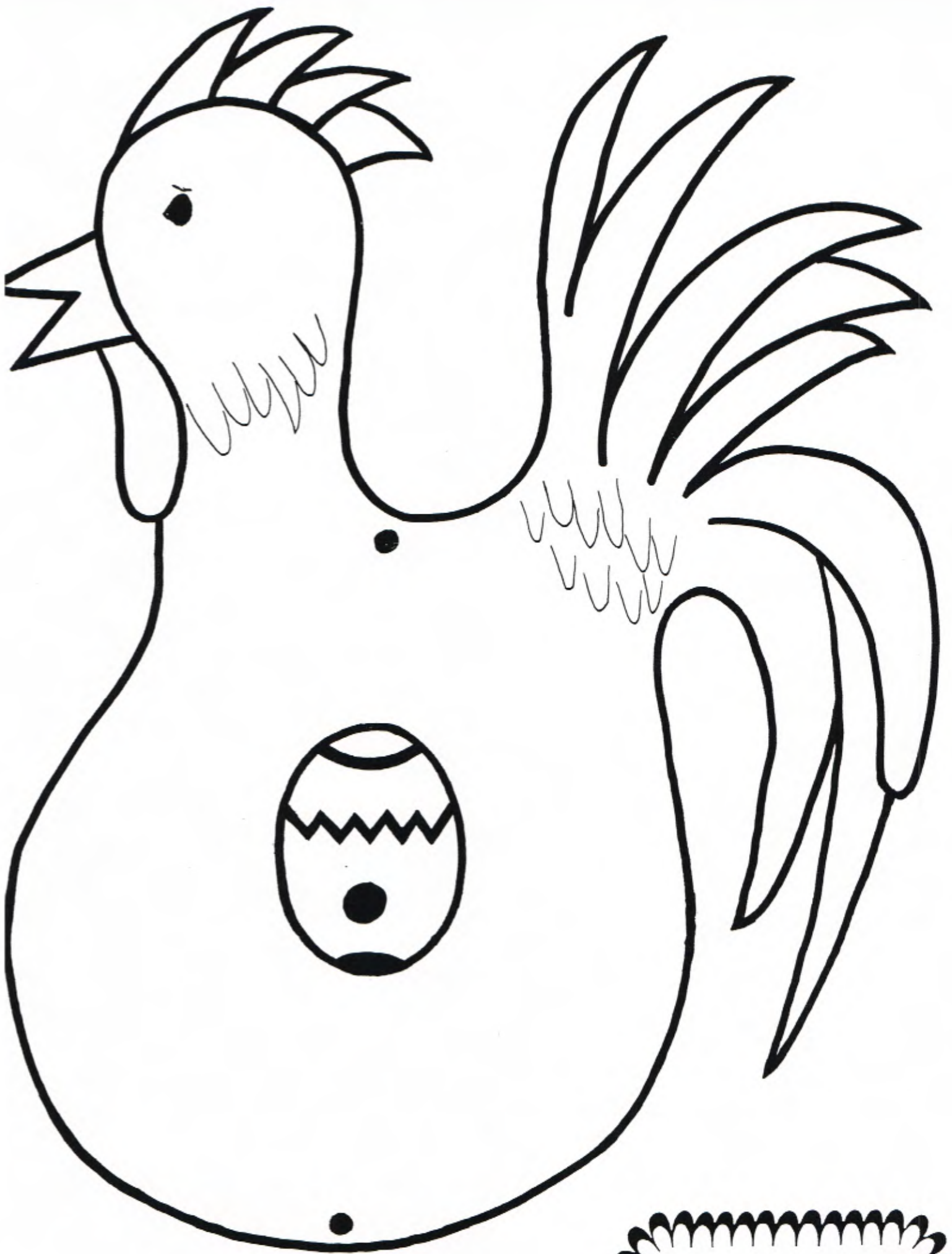
An dit Herenhoentien warkten mit:

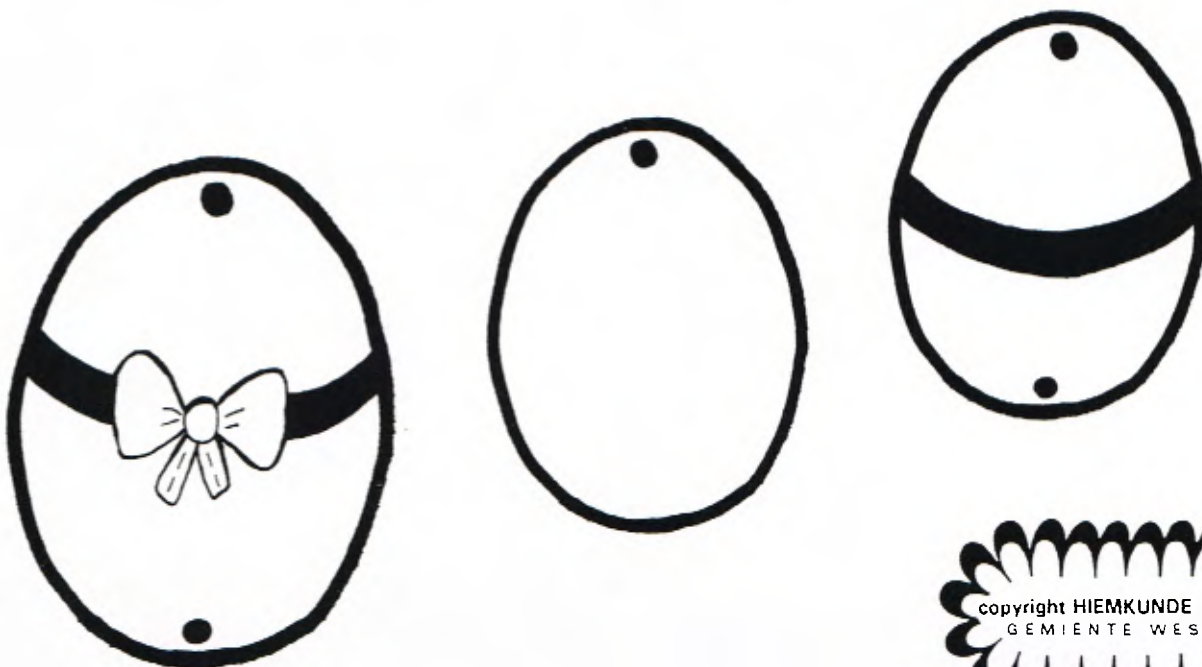
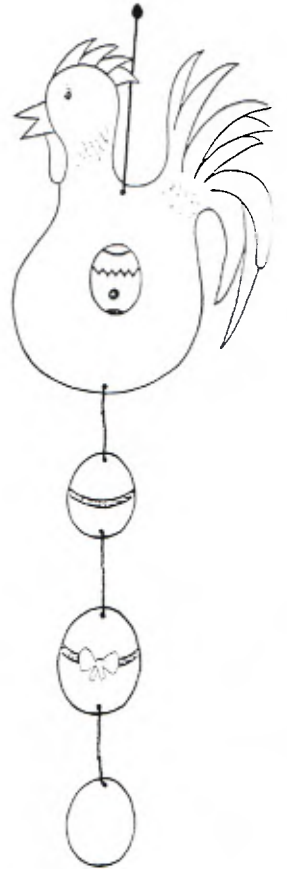
Jan de Vries

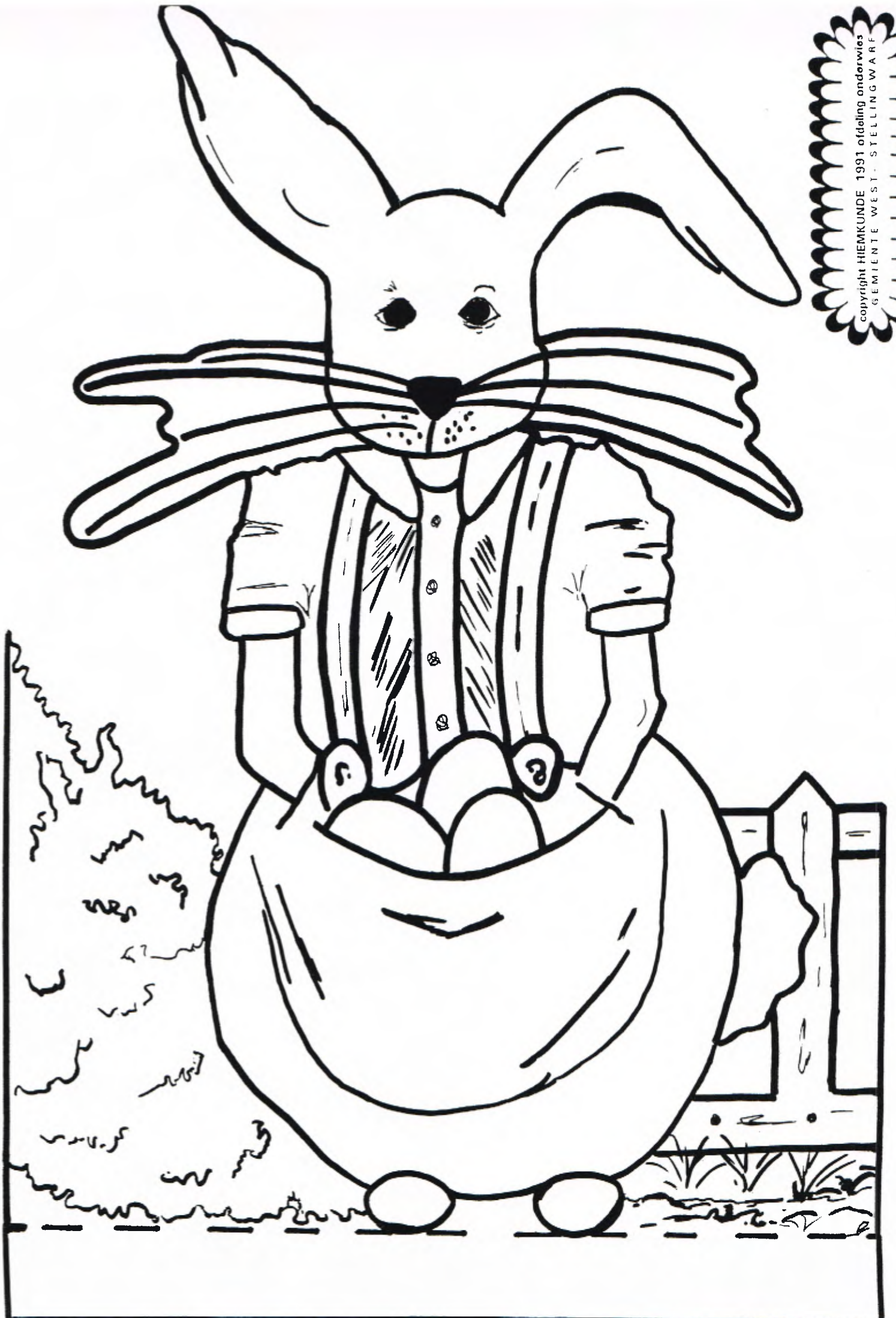
Bart Beltman

Saskia Douma

Sietske Bloemhoff

copyright HIEMKUNDE 1991 ofdeling onderwies
GEMEENTE WEST - STELLINGW A R F